

1. ADATOK TÜKRÉBEN

4-5 Slide diagramokkal (pl. egyházból kilépők számának alakulása, újra belépők összetétele, egyházi adó alakulása, korfa, egyháztagok megoszlása vidék-város)

KÉT főadat kiemelve szövegesen:

- negatív demográfiai mutatók:
2040-re előreláthatólag 16 millió egyháztagja lesz, ami 34%-al kevesebb, mint 2009-ben.
- az egyházfenntartói járulékok visszaesése:
2022-re előreláthatólag 564 millió euróról 505 millióra csökken

2. MENETREND

2006: rendkívüli reformzsinat: új egyházkép születik

A Rajnai Egyház 2005 óta foglalkozik önértelmezése és küldetése újrafogalmazásával. 2006-ban rendkívüli zsinati ülés alkalmával az egyház a következő 6 éves ciklusára tekintve komoly döntéseket hozott.

2006-2009

Rendkívüli reformbizottság: az új egyházkép teológiai kidolgozása

2009: a Zsinat megvitatja és elfogadja az új koncepció megfogalmazását

Christian Weyer esperes, az új egyházkép kialakításáért felelős bizottság elnökének jelentése szerint: „a társadalmi befolyásával, kulturális értékeivel felelősen élő, intézményeivel hatékonyan gazdálkodó, mégis az első keresztyének küldetéstudatának örököseként az evangélium erejében bízó egyház intézményeit a misszió szolgálatába kell, hogy állítsa és az egyházi struktúrákat, ha szükséges, ennek szellemében alakítsa.”

- Megerősödő missziói tudat
- középpontban az evangéliumra szoruló emberek szolgálata
- strukturális és jogi változás (lelkészek jogállása és javadalmazása)
- pénzügyi és számviteli rend átalakítása

Hosszú távú döntések: „lelkészstopp”, gazdálkodás átalakítása (vállalati modell)

2010

Újabb zsinati dokumentum az új egyházkép alkalmazásáról a döntéshozatal különböző fórumain

2011

Segédanyag megjelentetése a gyülekezeti legjobb gyakorlatok összegzésével. Útmutatás a gyülekezeteknek

Ennek megfelelően 2006 óta a közegyházi munka irányait és a gyülekezeti feladatok támpontjait a „missziói népegyház” vezérmotívum határozza meg, amelyhez az egyházi élet valamennyi szintjén hozott döntések igazodnak. Az irányelv teológiai alapjait egy erre a célra felállított munkabizottság, közel 30 oldalas dokumentumban dolgozta ki, amely a „missziói

népegyház” vezérelv elméleti és gyakorlati szempontjait vizsgálja. Christian Weyer esperes, az új egyházkép kialakításáért felelős bizottság elnökének jelentése szerint: „a társadalmi befolyásával, kulturális értékeivel felelősen élő, intézményeivel hatékonyan gazdálkodó, mégis az első keresztyének küldetéstudatának örököseként az evangélium erejében bízó egyház intézményeit a misszió szolgálatába kell, hogy állítsa és az egyházi struktúrákat, ha szükséges, ennek szellemében alakítsa.” A missziói tudatában megerősödő, az evangéliumra szoruló embereket a szolgálata középpontjába állító „új” egyházkép következképpen számos strukturális és jogi változást is magába foglal a lelkészek jogállásától és javadalmazásától kezdve a pénzügyi és számviteli rend átalakításáig.

3. MISSZIÓI NÉPEGYHÁZ – ELVI ASPEKTUSOK

1. Az Egyház

A dokumentum alapvetése szerint „az egyház ott van, ahol Isten igéje elhangzik – és eseménnyé lesz. És bár nem mi teremtettük az egyházat, formálni akarjuk azt”. Az egyház egyszerre ajándék és feladat, Isten munkája és az egyháztagok felelős szolgálata egyben: az emberi erőfeszítés és az isteni gondviselés együttesen érvényesül benne.

A dokumentum két jelzőt kapcsol az egyházhoz, mint amelyek szükségszerűen összetartoznak a 21. század Rajnai Egyházában: „Missziói egyház”, illetve „Népegyház”. A koncepció nem örökérvényű, az azt leíró két kifejezés most aktuális, de helyhez és időhöz kötött. Létjogosultságuk és jelentésük addig tart ameddig az egyház nyilvános bizonyágtételét segíti.

2. Missziói egyház

A Rajnai Egyház olyan egyház kíván lenni, amelynek missziója Isten missziójának részeként dinamikus - az embereket célozza meg - és hiteles - az evangéliumot hirdeti; minden szolgálatával Istenre mutat és **megtérésre hív**. Ez a feladat egyszerre spontán, tervszerű és dialógikus. Spontán – azaz ott van jelen, ahol szükség van rá, tervszerű – vagyis tekintettel van korunk gazdasági és társadalmi kihívásaira, és dialógikus – azaz keresi az új kérdésekre az evangélium válaszát, az új érdeklődés felé a bizonyágtétel új formáit.

3. Népegyház

A Rajnai Egyház önértelmezése szerint népegyház, azaz az egyházhoz szorosan kötődőket és a templomba ritkán járókat egyaránt a magáénak tekinti. A dokumentum szerint ugyanis az egyház identitását egy pluralista társadalomban alapvetően nem a nemzeti, kulturális vagy állampolgársági hovatartozás, kötődés határozzák meg. A barmeni hitvallás VI. pontja alapján vallja, hogy az egyház küldetése abban áll, hogy minden népnek elvigyék az Isten kegyelméről szóló üzenetet. Következésképpen a nyilvános (közéleti), privát és kifejezetten egyházi megjelenési formáit a keresztyénségnek együtt kell látni, illetve megjeleníteni az egész társadalom számára. A kulturális kifejezési formák, diakóniai érzékenység, értéktudatos nevelés, az igazságos és gazdaságos világrend a keresztyén felelősségvállalás olyan jellemzői, amelyek nem csupán az egyháztagoknak szólnak, hanem a társadalom egészének a javát szolgálják.

4. Missziói népegyház

A Rajnai Egyház a „missziói” és „népegyházi” kritériumoknak egyszerre kíván megfelelni, mivel a kettő elválaszthatatlanul összetartozik. Tulajdonképpen a missziói lelkület a népegyházi létet táplálja, vagyis arról szól, hogy az egyháztagok hajlandóak és képesek bizonyágot tenni. A népegyházi lét pedig a missziói lelkületet tartja ébren, vagyis a társadalom pluralitását szem előtt tartva a különböző szolgálati lehetőségeket keresi. A

missziói lelkület a népegyházi létet erősíti abban is, hogy az egyháztagok a globalizált világot az evangélium felől szemléljék – szolidáris, megbékélt, ökológiai érzékenységre és ökonómiájában is Istenre mutató együttlétre nevel. A népegyházi lét pedig a missziói lelkületet szilárdítja abban is, hogy az egyház szolgálatában a társadalomban partnereket keres. „Mission bewahrt die Volkskirche vor Unverbindlichkeit – Volkskirche bewahrt die Mission vor Enge und Realitätsverlust” (A misszió biztosítja a népegyházat az irányzékot – a népegyház megővja a missziót a beszűküléstől és realitásérzékének elvesztésétől)

5. Növekedés a missziói népegyház vezérelv szerint

A Rajnai Egyház a „missziói népegyház” vezérelv megfogalmazásával ténylegesen növelni akarja az egyháztagok számát a jelenlegi trenddel szemben, nem felejtve azt, hogy a növekedés csak Isten munkájának tudható be és csak a Szentlélek segítségével lehetséges. A népegyház jelenlegi helyzete ugyan ambivalens képet mutat, csökkenni látszik, semmint növekedni, de a Rajnai Egyház elkötelezett azon vezérelve mellett, hogy a sokszínű társadalomnak sokszínű lehetőséget kínáljon a Krisztus követéshez.

4. MISSZIÓI NÉPEGYHÁZ – GYAKORLATI ASPEKTUSOK

Kihívások a „missziói népegyház” vezérelv kapcsán

A Rajnai Egyház a missziói népegyház vezérelvet követve minőségi és mennyiségi növekedést remél. Ennek érdekében közegyházi és gyülekezeti szinten új formák és struktúrák kialakítására törekszik.

Azaz, az egyház minden tevékenységének a missziói népegyház vezérmotívum kell irányt szabjon. A következőkben kell komolyan venni a vezérmotívumot:

2.1. A Szentírás komolyan vétele és az evangélium hirdetése

A Szentírás megismertetése, azon keresztül is az Istennel való személyes kapcsolatra buzdítás elengedhetetlen feladat, hiszen az egyház minden tevékenységének mércéje és iránymutatója az Isten igéje.

2.2. A spiritualitás újrafelfedezése és új formái

A „missziói népegyházban” a hagyományos liturgia mellett teret kell biztosítani azon új formáknak is, amelyek egy újfajta lelkiség eredményei.

2.3. Az istentisztelet nyilvánossága

A „missziói népegyház” az evangéliumot a lehető legvilágosabb módon és legszélesebb körben kell, hogy hirdesse, hogy minél többekhez eljusson.

2.4. Intenzív és nyitott, befogadó közösségi élet

A kisebb közösségekre, a hitelmények megosztására ilyen vonatkozásban nagyobb hangsúlyt kell fektetni. A „missziói népegyház” feladata, hogy az emberek megtalálják a maguk számára legalkalmasabb egyházi közösséget. A közösséget befogadóvá kell tenni.

2.5. Társadalmi felelősségvállalás, az egyház szuverenitása

Az egyház társadalmi feladatait nem aktuális sajtóhírek és gazdasági, kulturális vagy pártpolitikai programok határozzák meg, hanem az egyházi alkotmányban is rögzített krisztusi szolgálat. A „missziói népegyház” a civil társadalommal karöltve, Istentől kapott mandátumára tekintve foglalkozik a társadalmat érintő igazság és igazságosság kérdéseivel.

2.6. Diakónia és lelkigondozás mint a felebaráti szeretet testet öltése

A Rajnai Egyház meglátása szerint a diakónia és a lelkigondozás hitébresztő hatású lehet, hiszen magában a hitben benne van a segíteni akarás. (A hit motiválja a segíteni akarást). Mindkettő ugyanakkor az adott helyzethez igazodik – ott van jelen, ahol a felebarát segítségre szorul. Ezáltal a diakónia és a lelkigondozás a keresztyénség megélésének legvalóságosabb elemei. A „missziói népegyház” a felebaráti szeretet megélése leghatásosabb formájának tekinti a diakóniát és a lelkigondozást.

2.7. Felelősség a képzés és nevelés terén

A protestáns egyházakban a kezdetektől kiemelt figyelmet kapott a klérus és a laikus réteg nevelése és oktatása. A Szentírás személyes megértését, de a társadalomban való felelősségteljes szolgálatot is csak a tanulás, a képzés segítheti. Következésképpen a „missziói népegyház” a képzés megerősítésének elkötelezettje, mind a felekezeti, mind az általános tudomány területén.

2.8. Életutak (biográfia) követése és értelmezése

Az emberi élet minden területe az isteni gondviselés szemszögéből is értelmezhető. Az emberek a különböző korból, nemből, neveltetésből és tapasztalati valóságból kiindulva, különböző hitélményekhez juthatnak. A „missziói népegyház” komolyan veszi ezeket a különbözőségeket és keresi a különböző életkérdésekre az isten gondviselés feleleteit.

2.9. Nyilvános és személyes hitre hívás

A misszió mindenkor célja a Jézus Krisztusban való hit meghirdetése és az egyházi, közösségi életre való elhívás. A népegyházban az evangélium üzenetével való találkozás sokféle formában történhet. A „missziói népegyházban” lehetőség nyílik a hitélmények közösségi megosztására, illetve a hit érvényességére való rámutatásra a társadalomban. A népegyházi istentiszteleteket megfertőzheti az eltökéltség, amivel a kisközösségek a hitüket komolyan veszik. A kisközösségeket viszont arra ösztönözhetjük, hogy bújjanak elő rejtekhelyeikről, lépjenek ki a nyilvánosság elé, hogy az evangélium üzenete hallhatóvá váljon a kívülállók számára

2.10. Az egyetemes egyház mint lehetőség/a gazdagság forrása és kihívás

A keresztyén hit adott kontextusban nyer kifejezést (lokális dimenzió), de legalább olyan fontos Isten szeretetének a világ felé való kinyilvánítása is (globális dimenzió). A „missziói népegyház” ebben az értelemben, a testvéregyházakkal való találkozásban szembesül olyan spirituális, rituális és etikai gyakorlatokkal, amelyek eltérőek saját gyakorlatától. Az ökumenikus mozgalomban lehetőség nyílik a tapasztalatok megosztására, a közös felelősségvállalás lehetőségeinek felismerésére, illetve önvizsgálatra, amely új misszió-diakóniai utakat nyit.

A missziói népegyház, mint vezérelv a közegyház minden területén - koncepcionális döntések (cél, struktúra, forrás), illetve konkrét tevékenységek – érvényesülni kíván.

5. A „MISSZIÓI NÉPEGYHÁZ” VEZÉRELV A DÖNTÉSHOZATALI STRUKTÚRÁKBAN

A Rajnai Egyház egy különálló munkafüzetet jelentetett meg, amelyben a zsinat által megfogalmazott vízió alkalmazására adnak elvi és gyakorlati útmutatást. A Zsinat a gyülekezeteket, egyházmegyéket, annak intézményeit és testületeit arra kéri, hogy valamennyi struktúrát, programot és intézkedést érintő döntését az egységes koncepcióval összhangban hozzon meg.

Ehhez két alapvető kérdést, szempontot fogalmaz meg segítségül:

1. Az adott döntés az emberek megszólításának szándékát szolgálja, hogy azok az evangéliummal kapcsolatba kerüljenek, hitre jussanak és az igazságosság és szolidaritás jegyében új életre „térjenek meg”? Avagy az adott testület döntései éppen ezt nehezítik meg, vagy lehetetlenítik el?
2. Az adott döntés a különböző kegyességi irányzatokkal és az egyház életében való különböző mértékben résztvevő csoportokkal szembeni nyitottságot szolgálja és segíti

az egyházat abban, hogy meghatározó szereplője legyen a társadalmunknak? Avagy az adott testület döntései éppen ezt nehezítik meg, vagy lehetetlenítik el?

Az útmutató ezek után **5 modulban** dolgoz ki javaslatot konkrét helyzetekre, az egyházvezetői testületek munkájától a gyülekezeti istentiszteletig:

Modul 1: Az egyház, amelyiknek arculata van: segédlet az egyház vezetőtestületei és bizottságai számára

Modul 2: A „missziói népegyház” vízióját bemutató lelkészgyűlések előkészítése (2x90 perc)

Modul 3: Presbiteri vagy egyházmegyei tanulmányi nap

Modul 4: Az evangélium közvetítése – gyakorlati példa

Modul 5: Istentiszteleti példa a 2. Kor 1,24 alapján

Példa

1. modul: vezérfonal az egyház vezetőtestületei számára

A döntéshozatali fórumon a vezérelv alkalmazásához a következőket ajánlja a Rajnai Egyház:

1. Munkájának utolsó öt esztendejét vizsgálva az egyházi vezetőtestület hol, mely területeken tudott megmaradni és az evangélium üzenetével a lehető legszélesebb körben szolgálni. Továbbá fontos kérdés, hogy az egyház az elmúlt években milyen szinten tudta bizonyosságtételét a leghatékonyabban vállalni (kor, nem, társadalmi hovatartozás szerint).

2. Ezután a következő öt évre gondolva szükséges megnézni, hogy az egyházi struktúrák milyen irányba fejlődnek (gyülekezeti tagok száma, egyházfenntartói járulék, lelkesítő szolgálati helyek, épületek állapota), illetőleg a „misszió népegyház” vezérelv az egyház tanúságtételét adott kontextusban miképpen segítheti.

3. Végül konkrét célok, éves programok megfogalmazását ajánlja a dokumentum, tekintettel azokra a pozitív eredményekre, amire építkezhet a jövőben egy gyülekezet, egyházmegye, egyházkerület. Szükséges továbbá a végső célhoz vezető rész-célkitűzések és konkrét feladatok összegyűjtése, a felelős személyek megnevezése, illetve a források tisztán látása, valamint a partnerek keresése.

6. A VEZÉRELV MEGVALÓSULÁSÁNAK GYAKORLATI, GYÜLEKEZETI PÉLDÁI

A megnyílt egekről beszélni

A Rajnai Egyház egy külön dokumentumban foglalkozik új vezérmotívum gyakorlati, gyülekezet példáival, melyek adott kontextusban a bizonyosságtétel és a misszió megvalósulásának példái. Az 56 oldalas kiadvány alcíme: „**Úton a missziói népegyház felé**”. A kiadvány olyan, mint egy munkafüzet, amelyben kijelentések és kérdések követik egymást azzal a céllal, hogy a gyülekezetek bátran fogjanak bele a misszió szolgálatába. Útmutatás, teológiai alapvetés és konkrét példák segítik ezt a törekvést.

„Minden misszió gyökere Isten ember iránti vágya. Isten közel akar kerülni az emberekhez, hogy megtapasztalhassák szeretetét. Sok ember kinyilvánítja a vágyát, hogy „istenteli, erős élményt” tapasztaljon meg, amit már alapvetően nem az egyháztól várnak. Isten Lelke ébreszti fel az emberekben a vágyat a menny iránt. Isten műve, hogy megnyitja a mennyet, az egyház feladata pedig, hogy a megnyílt egekről beszéljen. A hit útján a keresztyének felfedezik az egyházat, mint közösséget és megélik, hogy mennyire gyógyító élmény számukra a hit. Istenbe és a közösségbe vetett bizalom ad nekik bátorságot, hogy ezen az úton merjenek járni.”

A misszió három alapmozzanata a gyülekezetekben

1. Lelkesíteni – a vízió erejével

A hiteles, nyílt és hívogató misszió a Szentlélek ajándéka és unkája. A misszió a Lélek és az Ő víziója segítségével hívásával kezdődik. A Lélek hatalmazza fel a gyülekezetet, hogy Isten misszióját fantáziával és hűen betöltse. A gyülekezeteknek bátorságra van szükségük ahhoz, hogy újból és újból rákérdezzenek arra, milyen lelki ajándékokat és milyen feladatokat adott nekik Isten.

2. Megmozdítani – a kevesebb néha több

A hit útján járó keresztyének sokmindent felfedeznek, de megtapasztalják a veszteséget, kétséget és visszaesést is. Minden azon múlik, hogy hitelesen tudunk-e magunk beszélni arról, hogy milyen a hitben járni. Ha az egyház csak az igazság iránti igényét jelenti be, hiteltelenné válik. Szervezkedés, nagy események önmagukban nem keltik fel az érdeklődést az evangélium iránt. A misszió kapcsolatokból ered és kapcsolatokban él.

3. Venni a bátorságot – a szótlanság ellenére

Ki volt hatással a hitére? Ez a kérdés jó alapja lehet az olyan beszélgetésekhez, amelyek le akarják küzdeni a kommunikációs korlátokat. Megkönnyíti, hogy az élet és a hit közötti szoros kapcsolatot (újra) felfedezzük. Hiszen emlékszünk az életutunkat meghatározó emberekre. Sajnos sok ember, mégha aktív tagjai is a gyülekezetnek, a hitről való beszélgetést a lelkészre hagyják. Bizonytalanok és nem találják a szavakat, ha a hitről van szó. Ez nem maradhat így. Képzések, a hitről szóló alapvető kurzusok, kiskörök, akár bizalmas légkörű házi körök segíthetnek abban, hogy mind többen vegyél a bátorságot, hogy hitükről számot adjanak és beszélgessenek.

Minderre számos példával szolgál a kiadvány.

Néhány példa

- Fiatalfelnőttek házi bibliaórája (Solingen-Dorp)
- Gospel-stentisztelet (Bergheim)
- Isten és a gyermekek (Vohwinkel)
- Konfirmációs felkészítő ifiszekkel
- „Van ideje rám” – önkéntesek a gyászolók gondozásában (Nordrhein)
- Bibliodráma
- „Ábrahám fiai” – vallásközi párbeszéd (Ratingen)
- Café Sandspur – egyetemi gyülekezeti közösségi ház (Köln)